

melodiji, niti samostojna po besedilu. Gre samo za srečno in ponarodelo kontrafakturo. (Prim. Franz. Schulbibliothek 26. Chants d'écoles. Renger, Lipsko 1897.)

Dr. I. Pregelj.

Rabindranath Tagore.

Dva lista iz indijske literature. Priobčil Alojzij Res.

Iz »Gitanjali« (»Visoke pesmi«).

MORJE molčanja je planilo zjutraj v žvrgolenje ptičjih grl; in cvetke ob potu so bile vse vesele; bogastvo zlata se je razpršilo skozi špranje oblakov. Šli smo naglo svojo pot in nismo opazili ničesar.

Nismo peli veselih pesmi, igrali se nismo, šli nismo na trg, da bi varali; izpregovorili nismo besede in se nismo smehljali. Na poti se nismo obotavljali, pospeševali smo korak, kakor je šel čas.

Solnce se je dvigalo k cenitu in golobje so grleli v senci. Veli listi so plesali in se vrtinčili v vročem ozračju poldneva. Pastir je ždel in sanjal v senci figovega drevesa — in jaz sem legel k vodi in raztegnil trudne ude v travo.

Tovariši so se mi rožali, z dvignjeno glavo so odhiteli. Gledali niso nazaj, počivali niso. Izginjali so v daljni, modrikasti sopari. Šli so preko travnikov in gričev in romali skozi tuje, daljne dežele. Čast ti, junaško krdelo na neskončni stezi! Zasramovanje in zaničevanje sta me izpodbujala, naj romam dalje, a odgovora nista našla v meni. Izgubljal sem se v globočinah srečne ponižnosti, v senci mračnega veselja.

Mir solčnoobrobljenega zelenega mraku je legel počasi na moje srce. Pozabil sem, zakaj romam, in izročil sem duha brez boja vrvenju senc in pesmi.

Končno sem se zbudil in odprl oči. Tedaj sem zagledal tebe pred seboj, tvoj smehljaj razlit na moje spanje. Kako sem se bal, da mi bo steza predolga in utrudljiva in da bo boj, preden dosežem tebe, pretežak!

KO ne boš govoril, hočem napolniti svoje srce s tvojim molčanjem in potrpeti. Čakam in sem tih kot noč s svojimi zvezdnatimi vigilijami, s svojo glavo, globoko sklonjeno v potrpežljivosti.

Jutro pride gotovo, tema izgine in tvoj glas se bo razlil v zlatih rekah in planil z neba.

In tedaj se bodo tvoje besede dvignile na perutnicah ob petju iz vseh mojih ptičjih gnezd in tvoje melodije se razcvetó v rože v mojih gozdnih gajih.

OB dnevu, ko je cvetel lotos, je taval moj duh v blodnjah in nisem vedel tega. Moj košek je bil prazen in cvetica je ostala neutrgana.

Le tupatam me je težila žalost; planil sem iz sna in čutil sladko sled nenavadne vonjave juga.

Bežeča sladkost je razbolela v hrepenenju moje srce in zdelo se mi je, da je goreči dih poletja, ki išče izpopolnjenja.

Nisem še vedel, da je bilo to tako blizu, da je bilo moje, da je popolna sladkost vzcvetela v globini mojega lastnega srca.

SPANEC, ki počiva na otroškem očesu — ali kdo vé, odkod prihaja? Pravijo, da ima svoj dom v vasi rojenic, kjer visita v gozdni senci, ki jo slabo razsvet-

lujejo kresnice, dva nežna, čudežna popka. Od tam prihaja, da poljublja otroško oko.

Smehljaj, ki šine preko otroških ustnic v spanju — ali kdo vé, kje se je rodil? Pravijo, da je mlad žarek rastočega meseca v jeseni poljubil rob izginja-jočega oblaka — tam se je porodil smehljaj v snu rosnega jutra, smehljaj, ki v spanju šine preko otroških ustnic.

Sladka svežost, ki voljno cvete okoli otroških udov — ali kdo vé, kje se je tako dolgo skrivala? Da, ko je bila mati še nevesta, ji je prešinila srce v nežni, tihi skrivnosti ljubezni — sladka svežost, ki voljno cvete okoli otroških udov.

Iz »Vrtnarja«.

»POET, večer se bliža; tvoji lasje postajajo sivi. Ali slišiš v svojem samotnem premišljevanju pozdrav onstranskega sveta?«

»Večer je,« je rekel pesnik, »in poslušam, ker lahko kdo pokliče iz vasi, najsi je pozno.

Čujem: morda se najdejo mlada, tavajoča srca, morda prosjačita dva para hrepenečih oči godbe, ki bi zlomila njih molk in zanju govorila.

Kdo naj natkè njih vroče pesmi, ako sedim ob obrežju življenja in premišlujem o smrti in onem svetu?«

Zgodnja večernica izginja.

Žar mrtvaškega ognja umira ob molčeči reki.

Šakali tulijo v koru na dvorišču opustošene hiše, v svitu izmučene lune.

»Vedno sem tako mlad in tako star kot najmlajši ali najstarejši v tej vasi.

Nekateri imajo smehljaj, sladak in preprost, in drugi prekanjeno mežikanje v očeh.

Nekateri imajo solze, ki vstajajo v dnevni luči, in drugi solze, ki so skrite v temi.

Vsi me potrebujejo in nimam časa, da bi razmišljal o poznejšem.

Vsem sem enako star, kaj dé, četudi so sivi moji lasje?«

»ZAUPAJ ljubezni, čeravno prinaša boleost. Ne zapri srca.«

»Ah ne, prijatelj, tvoje besede so temne, razumeti jih ne morem.«

»Srce je tu, da ga s solzo in s pesmijo razdajaš, ljubljena.«

»Ah ne, tvoje besede so temne, prijatelj, razumeti jih ne morem.«

»Slast je občutljiva kot kapljica rose; medtem ko se smeje, umre.

A boleost je močna in silna. Naj čuva bolestipolna ljubezen v tvojih očeh.«

»Ah ne, prijatelj, tvoje besede so temne, razumeti jih ne morem.«

»Lotos cvete ob gledanju solnca in izgubi vse, kar ima.

Ne mogel bi nositi popja v večni zimski megli.«

»Ah ne, prijatelj, tvoje besede so temne, razumeti jih ne morem.«

TVOJE vprašujoče oči so žalostne. Doumele bi rade moj zmisel, kakor mesec, ki hoče pojmiti morje. Razgalil sem svoje življenje pred tvojimi očmi od

konca do konca, skril nisem ničesar ali obdržal. Zato me ne poznaš.

Ko bi le bilo dragocen kamen, razbil bi ga lahko v sto koscev in jih nanizal v verižico za tvoj vrat.

Ko bi le bilo cvetica, majhna in sladka, utrgal bi jo, da bi jo vtaknil v tvoje lase.

Toda srce je, moja ljubljenska. Kje so njega begovi in dno?

Ne poznaš meja tega kraljestva in vendar si njegova kraljica.

Ko bi le bilo trenutek sladkosti, cvetel bi v lahkem smehljaju in videla bi lahko in čitala v enem samem trenutku.

Ko bi le bilo bolest, skopnelo bi v svetlih solzah, odsevalo bi najbolj notranjo skrivnost brez besede.

Toda ljubezen je, moja ljubljenska.

Njena sladkost in muka sta brez meja, neskončne njene zahteve in bogastvo. Tako blizu ti je, kot tvoje življenje, in vendar je ne moreš nikdar popolnoma poznati.

Iz belokranjskega besednega zaklada.

V Adlešičih zapisal I. Šašelj.

batinec, a, m., batec.

bédalo, a, n., bedak, pr. budalo.

beljávina, e, f., odpadki pri beljenju kolja.

blágar, a, m., pastir.

bledávica, e, f., bledica.

bódniti, vbosti.

brádonja, e, f., mož z veliko brado; pr. brkonja, mož z velikimi brkami.

brijati, briti.

búrkline, e, f., burklast človek.

cvrgniti, perf., cvrgati.

cvrgútati, cvrgati, škrtati.

čítav, adj., rabi v različnem pomenu in naznanja obilnost, n. pr. čítav človek, obilen, velik; čítavo prase, debelo; čítavo noč je padalo, vso noč je deževalo.

dóbit, adj., dobljen.

dobrávina, e, f., krma rastoča po dobravah.

dólnjegov, adj. od adj. doljnji.

dólnjev, adj. = doljnjevov.

doumljati, imp., doumiti.

dražka, e, f., dražica.

drljati, dreti; dete drlja zmirom okoli.

drljav, adj., dirjav.

duha, e, f., duša (zaničljivo).

fortun, a, m., fortuna, vihar.

fútlavec, a, m., smrdokavra; Pl. ima futač.

galičati, v galičino vodo namakati, n. pr. pšenico, preden se seje.

glava, e, f., hlebec; glava kruha.

gomílišče, a, n., prostor, na katerem stoji gomila.

govóročina, e, f., človek, ki rad in veliko govori.

grđina, e, f.; to je grđina kalja = toliko, da je grdo, prav veliko.

harámpeša, e, f., hudobnež (harempaša).

héríti se, na stran se nagibati; voz se heri.

hlopa, e, f., lopa; prim. zahlopiniti, zalopniti.

ivéríca, e, f., veverica.

ivérnica, e, f., iskra; ivernice so švigale po hiši, ko je treščilo v njo.

izjariti se, izvleči se; izjarila se je kača izpod kamena.

jağulec, a, m., fragaria collina.

jakšati se, skušati se, kdo je jakši = jačji.

jeder, adj., čvrst, trden; ona ni bila nikdar prav jedra.

kanjuh, a, m., kačar (serpentarius secretarius).

ki, adv., = ko; ki bi človek znal; ki bi bil vedež.

knápina, e, f., knapav človek, žival.

konec, a, m.; ne govorimo pri koncu nič = prav nič.

kósica, e, f., kosova samica.

košenje, a, n., košenica.

kršen, adj., lep, krasen; pod to lipo je kršen hlad.

labudar, a, m., labud.

ladnik, a, m., die Lade.

lakotnjak, a, m., lakotnik.

lámanka, e, f., puška »der Hinterlader«. Ta izraz je rabil, kakor sem slišal, neki Belokranjec, in sicer kmet, pred sodiščem v Črnomlju.

led, a, m., toča; letos bo dobra letina, če le ne bo leda.

lengariti, lenariti.

lenija, e, f., lenoba.

loncifer, lucifer.

lužati = lužiti, grdo vodo imeti; krava je začela lužati.

medpločje, a, n., medplotje, prostor med ploti.

meglast, adj., meglen.

metuljica, e, f., metuljček.

mišar, a, m., mačka (šaljivo); v žaklju nesem mišarja.

mlatnja, e, f., mlačev.

mlečec, a, m., mleček, eupharbia,

mrvinje, a, n., coll., drobtine.

muhtóhnan, a, m., človek, ki bi rad »muhte« živel, t. j. brez dela.

muska, e, f., krava rdeče barve.

muzolezóvina, e, f., = zimolezovina, les od zimoleza (ligustrum vulgare).

najaditi, razjeziti.

nakladovati, podoben biti.

napot, a, m., napotek.

nasluhniti, perf. nasluhavati.

nátiska, e, f., žulj.

néhora, e, f., neugoden čas; prim. hora, ugoden čas.

néveljav, adj., neveljaven.

nožka, e, f., nožica.

oblajevati, imp., oblajati.

oddotati, doto odplačati.

odeča, e, f., odeja.

odjaviti, odpovedati.

odmotiti, premotiti.

odtajiti, zatajiti.

odviti, priviti; tu pravijo, če hočejo, da svetilnica bolj gori: »odvij« svetilnico; če jo hočejo pa ugasniti, pa »privij«.

oholija, e, f., oholost.

ohraniti, opitati; prasca ohraniti.

